

ZPRAVODAJ

SOKOLSKÉ ŽUPY DR. JINDRY VANÍČKA

OBSAH

---

	strana
Úvodní slovo	3
SOKOLSKÁ VŠESTRANNOST	
Odbor všestrannosti na prahu nového roku 2021	4
SOKOLGYM 2021	5
ZPRÁVY Z JEDNOT	
Výročí tělocvičných jednot v roce 2021	5
Sokol Brno-Královo Pole: Lampionový původ	6
Rok 2020: 120 let TJ Sokol Podolí	7
Rok 2020: 100 let TJ Sokol Viničné Šumice	9
Sokol Brno-Líšeň: Smutná zpráva	11
Sokol Brno-Židenice: Aktivní i v době covidové	12
Seniorky na vinobraní	13
Podzimní výlety	15
110 let Sokola v Kanadě	18
Sokolové – umělci	19

ZPRÁVODAJ Sokolské župy Dr. Jindry Vaníčka, leden 2021
Příspěvky posílejte na adresu zvanickova@volny.cz nebo helena.ryskova@seznam.cz
Za redakční radu: Ing. Helena Ryšková

ÚVODNÍ SLOVO

Milé sestry, vážení bratři, členové našich sokolských jednot!

Jistě pochopíte, že se mi těžko hledají příjemná slova, kterými bych vás všechny velice rád přivítal v nastávajícím novém roce.

Současná doba a stále dlouhodobě probíhající pandemie není pro nikoho z nás nijak příznivá. Neustále se prodlužující mimořádný stav a s tím související vládní opatření mají negativní dopad na všechny složky našeho života v rodině, ve školách i v zaměstnání. Naše spolková činnost je prakticky zastavena (výjimkou jsou vrcholoví sportovci, kterých je však v našich řadách poskrovnu). Negativním důsledkem je i nutné rozhodnutí o posunutí tradiční akce „SOKOLSKÉ BRNO 21“ na rok 2022.

Činnost sokolského hnutí je převážně založena na dobrovolnické práci našich činovníků, kterým patří velký dík. Výbory našich jednot denně řeší provozní a finanční záležitosti, a proto je na místě velice aktuální výzva naší starostky ses. Moučkové, týkající se vyjádření podpory a sounáležitosti nejen s komunitou pohybující se kolem vašich sokoloven, ale také s myšlenkami, které jsou základem našeho sokolského hnutí.

Jsem pevně přesvědčen, že společně tuto nepříznivou pandemickou dobu zvládneme, neboť v jednotě je síla!

Přeji nám všem pevné zdraví, pohodový a úspěšný rok 2021!

„TUŽME SE A NAZDAR“!

Váš župní starosta

Ing. Jiří Růžička

„Náš největší úspěch není v tom, že nepadneme,
ale v tom,
že vždy vstaneme, kdykoli padneme.“

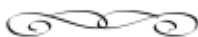
Konfucius

„Pesimista vidí obtíž v každé příležitosti,
optimista vidí příležitost v každé obtíži.“

Winston Churchill

Dříve,
než se zítřek stane včerejškem,
lidé často přehlédnou šance, které jim nabízí dnešek.

Čínské přísloví

V Š E S T R A N N O S T

Odbor všestrannosti na prahu nového roku 2021

Vážené sestry, vážení bratři,

uplynulý rok nebyl pro nikoho snadný, nicméně věřím, že odhodlaností a vytrvalostí, které jsou zejména sokolům vlastní, se návrat k normálnímu životu a do našich tělocvičen podaří. Jsem přesvědčena, že vzájemná láska, přátelství a důvěra nám pomůže přečkat tuto nelehkou situaci.

Z důvodů protiepidemických opatření byly a jsou opakovaně omezeny hromadné sportovní aktivity, ale pro překonání překážek potřebujeme zdatné jedince, k čemuž i v minulých nelehkých dobách přispívala sokolská činnost. A tak neklesejme na mysli a zapracujme na udržování a zlepšování vlastní kondice - třeba pravidelným pohybem v přírodě či domácím cvičením. Dnešní doba nabízí možnosti, jak radost z pohybu nejen sdílet, ale vzájemně se povzbuzovat či soutěžit. Jen se snažme hledat příjemné aktivity, radovat se z maličkostí, zaměřit se na smysluplné činnosti a malichernostmi se nezabývat, ty nám jen ubírají energii.

Přesto, že na letošní rok je plánován projekt SOKOLGYM v několika městech a vždy jsme se, my na Moravě, na oblíbené Sokolské Brno těšili, již dnes víme, že plánované přípravy a nácviky se v nejbližších dnech nebudou moci uskutečnit. Jen čas a náš zodpovědný a ohleduplný přístup ukáže, co nám bude v letošním roce umožněno zrealizovat a společně prožít!

Přeji proto zdravé tělo i ducha, a byť to bude cesta daleká a nelehká, tak lví silou kupředu kráčeje!

NAZDAR!

*Hana Kvapilová,
za náčelnictvo župy*

Sokolské Brno 2021 → Sokolské Brno 2022

Vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci rozhodla předsednictva sokolských žup Dr. Jindry Vaníčka a Jana Máchala o přeložení akce **Sokolské Brno 2021 na rok 2022**.

Radostnější zprávou je, že - bude-li situace příznivá - **SOKOLGYM 2021 se konat bude!**

SOKOLGYM 2021

V sobotu **12. června 2021** se uskuteční

Olympijský šplh – *OC Olympia*

Plážový volejbal – *hřiště SB I, přehrada-Sokolák*

Basketbal, stolní tenis, florbal – *sokolovny, haly tělocvičných jednot*

Sportovní gymnastika – *hala Sokola Brno I*

Soutěže a hry předškolních dětí – *Tyršův park*

Sokolský odznak zdatnosti – *hřiště Sokola Brno I*

ZPRÁVY Z JEDNOT

V roce 2021 oslaví kulatá výročí od založení

Sokol Brno-Královo Pole	130 let
Sokol Babice nad Svitavou	120 let
Sokol Brno-Soběšice	120 let

Blahopřejeme a do další činnosti přejeme hodně úspěchů!

SOKOL BRNO-KRÁLOVO POLE

Lampionový průvod

Ve čtvrtek 8. října 2020, v Památný den sokolstva, uspořádala naše jednota v Králově Poli lampionový průvod. Akci před sokolovnou zahájila sestra starostka Eliška Šrubařová. Seznámila přítomné s historickými událostmi dne 8. října roku 1941.

V průvodu jsme pak šli ve dvou skupinkách, abychom dodrželi nařízení vlády kvůli pandemii koronaviru. Následoval sportovní program a závěrem večera bylo pouštění papírových lodiček a plovoucích svíček po říčce Ponávce.

Lampionového průvodu se zúčastnilo 38 rodičů a dětí našeho Sokola. Pro velký ohlas bychom tuto akci v příštím roce rádi opět uspořádali. Doufejme, že za lepších podmínek.

*Jana Vincencová,
jednatelka Sokola Brno-Královo Pole*

Rok 2020: 120 let Tělocvičné jednoty Sokol Podolí

Na přelomu 19. a 20. století působila v Podolí celá řada spolků, z nichž do dnešních dnů potvrdil svoji životnost pouze Sbor dobrovolných hasičů a **Tělocvičná jednota Sokol**.

Její začátky spadají již do roku 1895, kdy byl v Podolí ustanoven samostatný odbor Sokola, avšak pod vedením jednoty Sokol Šlapanice (zal. 1892). Po pěti letech nabyli podolští sokolové přesvědčení, že jsou schopni vlastního života a po schválení sokolských stanov založili vlastní jednotu. K tomu došlo na členské schůzi dne **2. září 1900**.

Získaná samostatnost vyvolala vlnu nadšení, které se projevilo dobrovolně zvýšenými finančními příspěvky a mimořádnou obětavostí mnoha členů. Byla založena knihovna, cvičitelský sbor a divadelní odbor. Koncem roku již měla jednota 90 členů a v následujícím roce 1901 se čtyři její členové aktivně zúčastnili IV. všesokolského sletu.

V dalších letech se členská základna postupně rozrůstala, podle statistiky byl každý devátý občan Podolí členem Sokola. V roce 1911 vznikl nápad pořídít si **vlastní sokolský prapor**, který byl tehdy významnou rekvizitou spolkového života. Prapor byl vyhotoven podle návrhu podolského rodáka, pozdějšího akademického sochaře Rudolfa Březy, tehdy studenta sochařské akademie. Slavnost předání praporu se konala 28. května 1911 a prapor pak sloužil vždy při všech významných vystoupeních a slavnostech. *(A po náročné restauraci slouží dodnes.)*

Rok 1914 byl ve znamení příprav na brněnský slet, který se měl uskutečnit v neděli 28. června. Také členové podolské jednoty vyrazili na sletišť v Králově Poli. Těsně před vystoupením mužů však přišla zpráva o sarajevském atentátu a smrti následníka rakouského trůnu arcivévody Ferdinanda. Slet byl přerušen a po měsíci napětí vypukla I. světová válka, do které bylo z Podolí postupně odvedeno 216 mužů. Na bojištích z nich 43 položilo své životy, z toho 15 členů Sokola.

Činnost jednoty byla utlumena a ožila až koncem roku 1918, kdy se rozběhlo cvičení žáků, dorostenců, žen i mužů, takže VII. všesokolského sletu v roce 1920 se zúčastnilo 20 cvičících.

První roky po vzniku Československé republiky byly naplněny zejména prací na obnově chodu jednoty. Obnovila se i kulturní a vzdělávací činnost, a díky obětavé práci všech členů byla postavena sokolovna (1926).

Sokolovna v den slavnostního otevření 5. září 1926

Sokolovna v roce 2020

Koncem třicátých let vzrůstaly obavy z fašismu a ohrožení demokracie. Na X. všesokolském sletu v roce 1938 sokolstvo svým vystoupením složilo přísahu věrnosti republice a bylo připraveno ji bránit. Za okupace pak v roce 1941 byla činnost Sokola zastavena, funkcionáři byli pronásledováni, vězněni a mnoho jich bylo popraveno. Odbojovou činnost zaplatili svými životy také dva členové podolské jednoty, dalších šest bylo vězněno. Sokolovnu zabrala pro svoje potřeby německá armáda. V dubnu 1945, po osvobození Podolí, soužila sokolovna sovětské a rumunské armádě, a to až do podzimu, kdy opět přešla do správy Sokola Podolí.

V následujících letech levicové síly v čele s komunisty vytvořily pevnou složku, izolující sokolské vedení a po roce 1948 změněné vedení ČOS přijalo usnesení o sjednocení tělovýchovy do tzv. *obrozeného Sokola*. V Podolí se v té době podílel na tělovýchově Sokol, který se zaměřil na tělovýchovu a míčové hry, Sportovní klub, který provozoval kopanou, a tělovýchovou se zabýval také spolek Orel. Počátkem padesátých let dále probíhal proces sjednocování tělovýchovné činnosti, byl ustanoven Československý svaz tělesné výchovy a podolská jednota se přejmenovala na *Dobrovolnou sportovní organizaci Sokol*. Její činnost nadále pokračovala a výsledky byly každoročně představeny formou veřejné cvičební hodiny. V roce 1954 se Podolí stalo dějištěm okresní spartakiády. Cvičenci, hlavně cvičenky, se zúčastňovali také celostátních spartakiád, které byly náhradou za všesokolské slety.

Po změně režimu v roce 1989 došlo k vleklému sporu mezi Českým svazem tělesné výchovy a Českou obcí sokolskou o vydání restituovaného majetku. Spor byl definitivně vyřešen v roce 2001, kdy soudním rozhodnutím byl majetek přiznán ČOS. Počátkem roku 2003 byla obnovena činnost **Tělocvičné jednoty Sokol Podolí**, která se opět stala součástí České obce sokolské.

V průběhu času pořádá Sokol Podolí kromě pravidelného cvičení basketbalové turnaje všech věkových skupin od minižáků až po veterány, turnaje v sálové kopané, pohárová utkání ve fotbale a volejbale, orientační závody, lehkootletické přebory, veřejné cvičební hodiny, ale také divadelní představení, besídky, pouťové zábavy, plesy, výlety, zájezdy, stanové tábory, sportovní soustředění, pravidelná je účast žactva na župních závodech v plavání a lehké atletice.

V současnosti Tělocvičná jednota Sokol Podolí sdružuje družstva všestrannosti a oddíl basketbalu. Pod **všestrannost** patří cvičení rodičů a dětí, Sokolíčků, cvičení žáků, žen a senierek, stolní tenis a sálová kopaná. **Oddíl basketbalu** má družstva přípravky, U 10, U 11 a U 13, hrající oblastní přebor, rekreační basketbal juniorů, družstvo mužů „A“, hrající OP II. a mužů „B“, hrající MP II.

Podolští sokolové stále dobře reprezentují nejen barvy tělocvičné jednoty, ale i svoji obec. V roce 2020 byl vydán *Almanach podolského Sokola*, který podrobně popisuje 120 let života této tělocvičné jednoty. Škoda, že okolnosti spojené s vládními nařízeními proti šíření nemoci covid-19 neumožnily dlouho pečlivě připravovanou oslavu tohoto výročí.

Zdroj: *Almanach podolského Sokola 1900-2020*

(HR)

Rok 2020: 100 let Tělocvičné jednoty Sokol Viničné Šumice

Od roku 1919 působil ve Viničných Šumicích tělocvičný odbor, který spadal pod Sokol Kovalovice. Samostatná sokolská jednota byla pak založena začátkem roku **1920**.

V Šumicích se cvičilo v nevyhovujících podmínkách v sále dolního hostince, později v bývalém hostinci, který patřil jednomu z členů Sokola. Myšlenka postavit si vlastní sokolovnu sílila a konkrétní podobu nabyla 24. května 1925, kdy byl slavnostně položen základní kámen. Budova se stavěla svépomocí, práce rychle pokračovaly a již v lednu 1926 byla v sokolovně zahájena činnost divadelním představením „Čarodějka“.

Dnešní podoba sokolovny ve Viničných Šumicích

V nové sokolovně se rozvinul čilý ruch. V roce 1929 měl šumický Sokol 35 mužů, 10 žen, 55 dorostenek a dorostenců a 13 žáků. Bohatá byla činnost nejen sportovní, ale také kulturní, hrálo se divadlo a pořádaly různé kulturní akce – akademie, koncerty, Martinské hody, večírky a další.

Konec třicátých let byl ve znamení nastupujícího fašismu. X. všesokolský slet v roce 1938 se konal s heslem „Za svobodu a demokracii“, jeho účastníci cítili blížící se nebezpečí války. Na Velikonoce dne 13. dubna 1941 byly všechny tělocvičné spolky úředně rozpuštěny, sokolovna v Šumicích byla se vším majetkem a písemnostmi zabavena.

Po osvobození byla činnost Sokola v obci obnovena a již na podzim 1945 bylo zahájeno cvičení. Také kulturní život se rychle vzpamatoval a sokolové sehráli divadlo, zpěvohru „Čechy krásné, Čechy mé“, a dětské představení „Pro princeznu svobody.“ V dalších letech úspěšně probíhala pravidelná cvičení a bylo vybudováno hřiště.

Po Únoru 1948 začal proces sjednocování tělovýchovy. V červenci toho roku se ještě v Praze uskutečnil XI. všesokolský slet, kterého se z šumické jednoty zúčastnilo 80 dospělých členů a 10 dorostenců.

Počátkem padesátých let Československá obec sokolská přestala existovat a byl ustaven Československý svaz tělesné výchovy. Na vesnicích byly tělocvičné jednoty přejmenovány na *Dobrovolné sportovní organizace Sokol* a bylo zrušeno oslovení bratře, sestro. Náhradou za všesokolské slety byly spartakiády, ty celostátní se konaly vždy po pěti letech. Na I. celostátní spartakiádě 1955 v Praze cvičili z Viničných Šumic muži i ženy, na těch dalších už jenom ženy.

V Šumicích se nadále pilně cvičilo a vzkvétala kulturní činnost. Na hřišti před sokolovnou probíhala zdařilá vystoupení, sportovní dny, v sále pak tělocvičné akademie s účastí významných sportovců z Brna. Pořádaly se letní tábory, vycházky se sportovním zaměřením a byl založen turistický oddíl. Konalo se vinobraní, letní karnevaly a jiné kulturní podniky.

S rozvíjející se činností přestala stávající sokolovna vyhovovat, proto se v květnu 1958 započalo s jejím rozšířením. V zimě 1959 ještě nebyla stavba zcela dokončena, ale aby se získaly finance pro další práce, hrálo se divadlo a byl uspořádán Sokolský věneček. Při tomto podniku v lednu 1960 však požár zničil vše, co bylo dosud vybudováno. Po požáru zahájili členové jednoty za pomoci všech občanů výstavbu nové sokolovny, která byla dokončena v roce 1963.

V nové moderní sokolovně se pak rozproudiva bohatá činnost tělovýchovná i kulturně společenská. V roce 1964 byl ustaven oddíl košíkové. U příležitosti padesátiletého trvání jednoty v roce 1970 bylo uděleno vyznamenání 45 zasloužilým členům.

V roce 1973 byla otevřena sauna, vybudovaná svépomocí, v roce 1976 byl založen oddíl stolního tenisu, který vyvíjel činnost v okresní soutěži až do roku 2008. V roce 1983 byly vybudovány tenisové kurty.

Po politických změnách v listopadu 1989 došlo k znovuobnovení Sokola a navázání na jeho programové tradice. Byla obnovena Česká obec sokolská a sokolské župy. Dne 8. května 1990 se konala ustavující schůze **Tělocvičné jednoty Sokol Viničné Šumice** jako součásti Sokolské župy Dr. Jindry Vaníčka.

Členové jednoty aktivně působí v oddílech kopané a nohejbalu, nejvíc členů má oddíl všestrannosti. Ten zahrnuje cvičení aerobiku, kalanetiky (později pilates), kondiční cvičení, jógu, drobné pohybové hry rodičů s dětmi, Věrnou gardu, malou kopanou, badminton a stolní tenis. Stále aktivní cvičenky Věrné gardy kromě cvičení pořádají turistické vycházky do okolí a pravidelně již po několik let Vánoční pochod. Oblíbené jsou zájezdy do brněnských divadel,

dvakrát do roka se připravuje pro děti výtvarná dílna a také dětská sportovní odpoledne. Konají se maskarní plesy pro děti i dospělé a pro děti noční lesní pochod ukončený zábavou při táboráku na nohejbalovém hřišti Pod lesem. V posledních letech se jednota připojuje k celorepublikové Noci sokoloven. V roce stého výročí má Sokol Viničné Šumice 152 členů.

Do dalšího století si přejeme nejen dobré zdraví, ale také spoustu elánu a energie pro naplnění sokolských idejí jak po stránce tělesné zdatnosti, tak také mravnosti, osobní skromnosti, lásky a úcty k rodné zemi i jejímu duchovnímu dědictví.

Zdroj: Almanach „Sokol Viničné Šumice 100 let“

(HR)

SOKOL BRNO-LÍŠEŇ

Smutná zpráva

Oznamujeme, že v listopadu 2020 nás ve věku 72 let opustil dlouholetý starosta T. J. Sokol Brno-Líšeň, bratr **Karel Kašpar**. Ve funkci starosty pracoval od roku 1997, nemalou měrou se zasloužil o rekonstrukci areálu líšeňské sokolovny, o rozšíření cvičení v oddílech a zachování sokolských tradic v naší obci.

Čest jeho památce.

Za výbor T. J. Sokol Brno-Líšeň jednatel Jan Weintritt

SOKOL BRNO-ŽIDENICE

Aktivní i v době covidové

Po letních prázdninách, kdy jsme pořádali letní akce a vynahrazovali si ztráty z jara cvičením a výlety do přírody, začali jsme se těšit na školní rok. Měli jsme tolik plánů! Rozvrhy hodin byly vypracované, tělocvičny uklizené, děti do oddílů byly vzorně přihlášeny a všichni jsme se nemohli dočkat prvního týdne v září.

Rozjezd školního roku byl úžasný. Byli jsme rádi, že se vidíme. Sokolovna zase oživila smíchem a štěbetáním dětí i dospělých. Cvičili jsme na všech sportovištích, využili jsme i naše hřiště. Abychom dodrželi vládní nařízení, dělili jsme se na skupinky. Nic nám nebylo zatěžko, hlavně že můžeme cvičit a trénovat.

V říjnu přišla špatná zpráva a s ní opětovné uzavření sportovišť. Nebyl to blesk z čista jasna, média nás na to připravovala, přesto nás to, jak se říká, vzalo.

V našich cvičitelkách, cvičitelích, trenérech a trenérkách však bije srdce sokolů! Magdalena Černá (TGJ), Lucie Janoušková (TGJ), Jana Peclová (BodyForm), Táňa Cikurasová (Batolata), Iveta Beranová (MG), Pavla Adamová (MG), Martina Slachová (MG) a další, vedou cvičení on-line.

Děvčata z oddílů Seniorky a Zdravotní tělocvik (vedoucí Vlasta Pospíšilová a Bětka Stará) chodí pravidelně na výšlapy do okolí Brna. Také se účastnily práce na vinicích. Samozřejmě za dodržení veškerých daných pravidel.

Období uzavírky jsme využili, stejně jako na jaře, k opravám. Pustili jsme se do tolik potřebné opravy nářadovny v tělocvičně. V závěru roku jsme díky finančnímu příspěví Statutárního města Brna opravili střechu na jedné z našich budov.

Zkrátka, snažíme se být aktivní a věříme, že „doba covidová“ brzy pomine! Jsme v kontaktu i mezi sebou a udržujeme se v dobré náladě. Vědomí, že na konci telefonního drátu je kamarád sokol, kterému můžeme zavolat, nás posiluje.

*Táňa Cikurasová,
starostka T. J. Sokol Brno-Židenice*

On-line tréninky

Bohužel jsou sokolovny zavřené, ale my se nevzdáváme a trénujeme doma. Snažíme se využít čas a trénovat, co se dá. Takhle to vidí cvičenky z oddílu TGJ:

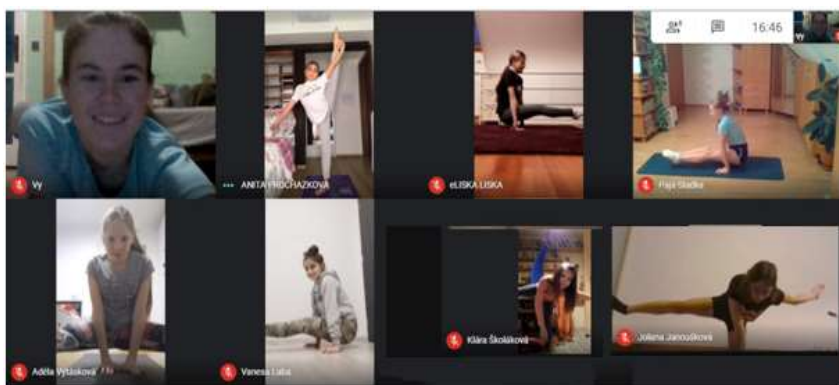
„On-line cvičení je fajn, většinou posilujeme a mě to motivuje něco dělat. Celkem mě to baví, ale normální cvičení je lepší.“ *Jolča*

„Tréninky jsou super, protože mě to aspoň donutí něco dělat.“ *Pája*

„Tréninky mě baví a dám se alespoň trochu do pohybu.“ *Vaneska*

„Tréninky jsou zábavné, není u toho nikdy nuda. Zacvičím si, ale i zatančuji. Aspoň nesedím u televize.“ *Terka*

„Gymnastika je sport pro všechno, naučí nás věci do každého sportu, moc doporučuji se přihlásit.“

Anita

*Magdalena Černá,
vedoucí TGJ*

Cvičení s kočičkou pro batolata

Myslíme i na naše nejmenší členy. V oddíle *Batolata* máme v tomto školním roce třicet devět dětí. Začátek školního roku je vždy důležitý, protože děti vstřebávají atmosféru tělocvičny a učí se, mimo jiné, rozcvičku. V době, kdy je sokolovna uzavřená, cvičí děti alespoň doma se svými rodiči. K tomu jim slouží videorozcvička.

*Táňa Cikurasová,
vedoucí oddílu Batolata*

Seniorky na vinobraní

Doba není lehká. Studenti doplňují chybějící zdravotníky v nemocnicích, a ve školách, na farmách, polích a vinicích chybí zahraniční brigádníci a nemá tak kdo sklízet zeleninu, ovoce či vinnou révu. A jako v každé těžké době je povinností sokolů povznést ducha i tělo a jít pomáhat tam, kde je třeba. A pomoc je o to příjemnější, když vás baví.

Sokolky pod vedením Vlasty neváhaly a vydaly se na pomoc vinaři z Kyjovska, který nemá dostatek vlastních lidí, aby včas sklídl víno, o které se tak poctivě celé léto staral. Vydaly jsme se tedy ráno vlakem a jako vždy posíleny dobrou náladou jsme v Kyjově přesedly do auta směr obec Hýsly, kde se ony vinice nacházejí.

Den začal mrholením, ale nakonec nám sluníčko vyšlo a my si užívaly ten slastný pocit, který jde ruku v ruce s pomocí někomu druhému. Snad jen bláto ve vinici se nám stále ve větším a větším množství balilo na boty, a tak nohy těžkly a těžkly. Vždycky ale byla možnost se otřepat, odpočinout a znovu se vrhnout do práce. Plán jsme nakonec splnily na 110% a vlečka, která nás provázela celým dnem, byla nakonec plná, jak se na správné vinobraní patří. Každá jsme pak dostala jako výslužku láhev burčáku, ale o tu tady dnes nešlo. Bylo potřeba pomoci a to my, sokolové, pořád ještě umíme....

Velký dík patří všem členům sokolské výpravy!

Příjemný den jsme zakončili skvělým obědem v nádražní restauraci (pan vlnář promine, ale spláchly jsme ho pivem!) a odjely směr Brno.

Z vycházek senierek

Holedná 4. 12. 2020

Z Útěchova do Babic 11. 12. 2020

*Vlasta Pospíšilová,
vedoucí oddílu senierek*

Podzimní výlety

Letos bylo podzimních výletů méně, ale přesto jsme se za dodržování všech opatření nouzového stavu občas někam vydaly.

Jeden z říjnových výletů nás zavedl do obory **Jinošov** nedaleko Náměště nad Oslavou. Obora svým uspořádáním připomíná Lednicko-valtický areál.

Rozprostírá se zde lesopark, původně bažantnice, kde v roce 1795 nechal hrabě Jindřich Vilém Haugwitz vystavět letní zámeček, nazvaný Schönwald. V roce 1827 byl přestavěn v klasicistním slohu a bažantnice byla přeměněna na anglický park s altány a dalšími stavbami. V současnosti slouží areál pro chov daňčí zvěře. Je obehnán zídkou a ještě než jsme otevřely branku, viděly jsme stádo asi pěti pěkně urostlých daňků. Procházely jsme potom kolem rybníka Březiny, na kterém plavaly krásné labutě. Cesta dál prochází areálem kolem empírového **zámečku Schönwald**, **Apollonova chrámu** a kruhového templu s kopulí na osmi sloupech, který je zasvěcen **bohu lesa Silvanovi**. Další stavbou je odpočinkový **altán bohyně lovu Diany**.

Apollonův chrám

Templ boha lesa Silvana

Dianin altán

Opustily jsme oboru a zaměřily do **Náměště**

nad Oslavou. Červená značka vede nejprve po silnici, potom odbočuje do lesa. Chtěly jsme pak navázat na žlutou rovnou k zámku, ale potkaly jsme pána, který nás od toho odradil, že je tam mokro a bláto - stačilo podívat se na jeho boty. Pokračovaly jsme tedy dál po červené, chvílemi ve vysoké trávě, ale šťastně dorazily k hřišti pod náměšťským zámkem. Po chvíli odpočinku jsme se vydaly do kopce k zámku. K jeho vstupu se jde přes hradní příkop po kamenném mostě, vrata byla otevřená (prý je zahradníci zapomněli zamknout) a sympatický pan kastelán, který byl právě na odchodu, nám dovolil prohlédnout si nádvoří s okolím, i když dnes bylo pro veřejnost zavřeno. Sestoupily jsme pak do malé francouzské zahrady, kde je z kruhového pavilonu pěkná vyhlídka.

Sešly jsme pak dolů k řece Oslavě, přešly barokní kamenný most z roku 1737 s dvaceti sochami – most se právě opravuje. Kolem kostela sv. Jana Křtitele jsme přišly na náměstí a odtud zaměřily na nádraží. A tak úspěšně skončil náš výlet.

Zámek Náměšť nad Oslavou

Kamenný most přes řeku Oslavu

Koncem adventu jsme se vydaly **Tišnovskou cestou za betlémy**

„Nejčastěji uváděným impulsem pro vznik betlémů je čin sv. Františka z Assisi, který toužil prožít vánoční noc prostě, stejně jako při narození Ježíška v Betlémě. A tak v jeskyňce u vsi Greccio postavil v roce 1223 jesle, přivedl k nim volka a oslíka, a uspořádal v ní výjev narození Páně.

Na českém území byl první betlém postaven v roce 1562 v jezuitském kostele sv. Klimenta v Praze. Lidoví tvůrci se ujali biblického příběhu až v 18. století, kdy se tradice betlémů přesunula do domácností. Nakonec se tak betlémy staly obrazem života a zvyklostí lidí toho kterého kraje. A to je na nich nejpůsobivější.“

(Z webových stránek Městského kulturního střediska Tišnov).

Vzhledem k současné „koronavirové“ situaci se nemohou konat výstavy. Proto tišnovské kulturní středisko využilo nápadu místního občana pana Jílka (měly jsme štěstí se s ním osobně pozdravit v Tišnovském muzeu) a betlémy nainstalovali na dvanácti zastaveních v různých výkladních skříních v Tišnově.

Měly jsme připravený plánek, abychom žádný z betlémů nevynechaly, což se nám povedlo. Betlémy byly hlavně ze sbírek manželů Jílkových, další byly z různých míst Česka, také ze Slovenska a jeden exotický kožený betlém z Mexika. Materiál vystavených betlémů byl různorodý: dřevo, keramika, porcelán, sklo, papír, šustí, těsto, celkem jich bylo vystaveno 65, každý byl jiný a všechny krásné. Tišnovský betlém spolku Art Periscope

obsahuje i významné tišnovské budovy, např. radnici, kostel, sokolovnu, gymnázium a další, také blízký klášter Porta coeli, Květnici a Klucaninu i s rozhlednou. Prošly jsme všech dvanáct zastavení a předvánočně naladěny odjely vlakem domů.

Helena Ryšková,
za výletnice Sokola Brno-Židenice

110 let Sokola v Kanadě

Na začátku dvacátého století touha po lepších životních podmínkách podnítila emigraci z českých zemí do Kanady.

První sokolská jednota v Kanadě byla založena v Britské Kolumbii v obci Michel **22. října 1911**. Brzy na to byla založena druhá sokolská jednota v obci Frank v Albertě. Po první světové válce (během obou světových válek členové Sokola sloužili dobrovolně v kanadských a spojeneckých armádách) vlivem nepříznivých hospodářských poměrů činnost obou jednot upadala a začátkem třicátých let obě jednoty zanikly. Projevem sokolské činnosti byla pak

ještě skladba sokolských prostných, kterou předvedla početná skupina mládeže na festivalu slovanských národností v obci Blairmore.

Během příštích let vzniklo devět sokolských jednot a po Únoru 1948, kdy byl v Československu Sokol rozpuštěn, nová vlna českých a slovenských emigrantů založila ještě několik dalších. Většina jich byla sdružena v Kanadském Sokole (*Sokol Canada*).

Kanadský Sokol, přejmenovaný v roce 1973 na **Sokolskou župu kanadskou**, je nevýdělečný spolek, který působí bez jakékoliv finanční podpory od vlády či jiných subvencí. Jeho činnost je financována z příspěvků jednot a z výnosu jeho podniků.

Sokolská župa kanadská působí nejenom v gymnastice a jiných sportech, ale pořádá též kulturní a společenské akce. Organizuje vlastní slety a její členové se zúčastňují sokolských sletů a dalších podniků v jiných zemích, včetně všesokolských sletů v Praze.

Členové kanadského Sokola značně přispěli k rozvoji tělesné výchovy a programu fyzické zdatnosti v Kanadě a docílili pozoruhodných úspěchů na kanadském i na mezinárodním sportovním poli. Působili ve významných funkcích jak v kanadské amatérské atletické asociaci, tak v ontarijské, celokanadské a mezinárodní gymnastické federaci a v kanadské armádě; byli rovněž členy kanadských olympijských družstev a působili jako rozhodčí na mezinárodních gymnastických závodech a na mistrovství světa v gymnastice.

Dnes působí Sokol v Montrealu, Kitcheneru, Ottawě a Torontě.

(HR)

Zdroj: *Sokol Canada (Sokolská župa kanadská),
496 Gladstone Avenue, Toronto, Ontario, Canada, 2011*

SOKOLOVÉ - UMĚLCI

Jakub Obrovský (*1882 Bystrc u Brna, † 1949 Praha)

byl český sochař, malíř, grafik a spisovatel.

Narodil se v Bystrci, dnešní městské části Brna. V roce 1897 odjel do Prahy, studoval na uměleckoprůmyslové škole a poté na Akademii výtvarných umění, kde se roku 1919 stal profesorem a později jejím rektorem. Patřil k dobrým organizátorům výtvarného a společenského života. Jako malíř se zaměřoval na dekorativní nástěnnou malbu (mj. výzdoba ústřední budovy Průmyslového paláce, malby v restauraci Obecního domu v Praze, dekorativní malby pro Měšťanský pivovar v Plzni a pro Škodovy závody v Plzni, dekorativní vlys v budově právnické fakulty Univerzity Karlovy a další). Věnoval se také sochařství, tvořil sochy sportovců a plastiky inspirované antickými motivy. Do rodné obce se vracel ve svém literárním díle. Zemřel v Praze roku 1949 a je pochován v Brně-Žebětíně.

Jakub Obrovský: Vraždící Odysseus

Mezi sochařem Jakubem Obrovským a Sokolem existovala úzká vazba – od roku 1911 cvičil Obrovský v pražském Sokole a pro VII. všesokolský slet v roce 1920 navrhl sletový plakát. Byl výborný šermíř, v roce 1920 získal II. cenu v šermu v tělovýchovné soutěži umělců *O vavřín umění* v Paříži.

Na olympijských hrách se tehdy soutěžilo i v uměleckých disciplínách, proto se na OH v Los Angeles v roce 1932 přihlásil s plastikou **Vraždící Odysseus**, která je považována za vrchol jeho tvorby. Porota ji ocenila bronzovou medailí.

Kromě J. Obrovského zde získal stříbrnou medaili hudební skladatel Josef Suk za svoji pochodovou skladbu *V nový život*.

Jakub Obrovský byl jedním z iniciátorů boje proti zneužití olympijských her nacistickým Německem, proto v roce 1936 odmítl účast na výtvarné soutěži olympijských her v Berlíně. Teprve při hrách v Londýně 1948 byl Obrovský znovu mezi soutěžícími, ale medaili už nezískal. V roce 1954 bylo pak rozhodnuto, že olympijské hry budou výhradně jen sportovní akcí.

Prameny:

Sokol – Vzdělávatelské listy 03/2020,

Wikipedie

Rudolf Břez (*1888 Podolí u Brna, † 1955 Praha) byl český sochař a medailér.

Akademický sochař Rudolf Břez se narodil 5. dubna 1888 v Podolí u Brna do sokolské rodiny. V Brně se vyučil kamenosochařem a současně navštěvoval i průmyslovou školu. Díky talentu a vyhraným soutěžím odešel v roce 1907 do Prahy, kde se na Umělecko-průmyslové škole učil u prof. Drahoňovského a prof. Suchardy. Absolvoval v roce 1913. O rok později se snažil uprchnout před válkou do Dánska, na hranicích byl však zastaven a musel narukovat do rakouské armády. V Itálii se dostal do zajetí a přidal se k čs.

legiím, s nimiž se vrátil do vlasti. Po válce zůstal v Praze a vypracoval se na jednoho z předních sochařů první republiky.

Pomník obětem 1. svět. války v Podolí

Mistr Jan Hus (Roudnice n. Lab.)

Alegorie literatury

Rudolf Břez se nejvíce věnoval portrétům, vojenským pomníkům, výzdobě nově vzniklých reprezentačních budov nového státu a drobné plastice. Jeho díla lze nalézt po celém tehdejší Československu. Řada jeho soch byla zničena během druhé světové války nebo za komunistického režimu, např. pomník padlým a popraveným příslušníkům 33. pěšího pluku Doss Alto v Chebu nebo socha T. G. Masaryka v nedaleké Dobrovici (ta byla obnovena).

Významná je umělcova spolupráce s předními architekty při výzdobě veřejných budov, radnic, bank a spořitelén, také práce pro obec legionářskou a sokolskou.

Ještě jako student navrhl **prapor pro sokolskou jednotu ve svém rodném Podolí**. Prapor se dochoval dodnes, je jedním z nejstarších v brněnském regionu a po renovaci je ozdobou významných společenských akcí pořádaných v obci.

V meziválečné době vytvořil Rudolf Březa několik portrétních byst – např. *Komenský, Marie Alšová, František Křížík, Mikoláš Aleš, prof. Otakar Ševčík*, které jsou spolu se sochou *Alegorie literatury* považovány za nejcennější součást jeho díla.

Rudolf Březa pracoval i na reliéfech, které zdobily VI. všesokolský slet v Praze. Pro Sokol navrhl několik odznaků a dalších drobných plastik. Ve 20. letech v pomníkové tvorbě převažují dva silné motivy – rozepjaté ruce a postavy žen (alegorické i konkrétní). Zobrazení sokola lze vidět i na náhrobní plaketě umělcovy rodiny z roku 1947 v Podolí. Bronzová deska zobrazuje ženu – Matku Zemi, která schraňuje své děti (plody) do své náruče, a sokol s rozepjatými křídly na jejím rameni je odkazem na ideu sokolskou a národní. Další bronzová deska, jejímž hlavním motivem je žena a dítě, je zasazena do fasády západního křídla Michnova paláce na nádvoří Tyršova domu. Jedná se o součást pomníku, který stál na hřbitově v Dolním Slivně (okr. Mladá Boleslav), kde je pohřbena Vincencie Tirschová – matka Miroslava Tyrše, a byl přenesen do areálu Tyršova domu.

Rudolf Březa pracoval i po druhé světové válce až do roku 1953, kdy vážně onemocněl. Zemřel 2. ledna 1955 v Praze ve věku 66 let.

Galerii Rudolfa Březy můžeme navštívit v jeho rodné obci Podolí u Brna.

*Zpracovala Helena Ryšková,
župní vzdělavatelka*

Prameny:

Jiří Čalkovský: Podolí u Brna 1237-2007, vydal OÚ Podolí u Brna 2007

Sokol – Vzdělavatelské listy 04/2020

Wikipedie